

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118318762
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:6118318762.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Myrent, s.r.o., so sídlom Žilina, Závodská cesta 3911/24, IČO: 514 895 46, právne zastúpeného ADVOKATI Müller § Dikoš, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, so sídlom P., E. V. X/A, o zaplatenie 336 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 32C/21/2018-91 zo dňa 5. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom pre zmeškanie žalovaného okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 336 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z danej sumy od 17.6.2018 do zaplatenia. Vychádzal z toho, že žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil riadne a včas, hoci bol poučený o následku nedostavenia sa na pojednávanie, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 278 CSP (správne zrejme § 274 CSP; pozn. odvolacieho súdu). Konštatoval, že žalovaný sa ospravedlnil len deň pred pojednávaním, „čo nie je možné považovať za včasné ospravedlnenie“.

2. Okresný súd taktiež vyslovil, že pracovnú vyťaženosť, ktorú žalovaný uvádzal ako dôvod ospravedlnenia jeho neúčasti na pojednávaní, „nie je možné považovať za vážne dôvody v zmysle ust. § 273 CSP“. Súčasne žalobca navrhol rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP. Následne okresný súd uzavrel, že boli naplnené všetky podmienky pre rozhodnutie o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. O trovách konania - s poukazom na plný úspech žalobcu - rozhodol tak, že žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok ich náhradu v rozsahu 100%.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietal, že okresný súd vydal rozsudok pre zmeškanie žalovaného bez splnenia príslušných zákonných podmienok. Primárne zdôraznil, že v zmysle dôvodovej správy k inštitútu rozsudku pre zmeškanie žalovaného, tento slúži ako procesná sankcia za pasivitu žalovaného. Žalovaný však v súdnej veci nečinný nebol. Zároveň svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na deň 5.11.2019 riadne ospravedlnil tak z dôvodu neodkladných pracovných povinností a pracovnej vyťaženosťi, ako aj z dôvodu hospodárnosti konania („aby nedochádzalo k zbytočnému zvyšovaniu trov konania“). Odvolateľ akcentoval, že v ospravedlnení tiež výslovne uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a súhlasí s prejednaním a rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti.

4. Okresnému súdu vytýkal, že o (negatívnom) posúdení ospravedlnenia sa dozvedel až zo samotného (napádaného) rozsudku. Žalovaný mal za to, že ak okresný súd považoval predmetné ospravedlnenie za nedôvodné, mal v zmysle čl. 4 CSP analogicky postupovať podľa § 183 ods. 4 CSP a bezodkladne ho upovedomiť o neakceptovaní ospravedlnenia. V tejto spojitosti tvrdil, že pokiaľ je vážnosť okolností

ospravedlnenia na posúdení a voľnej úvahe konajúceho súdu, potom je „nepochybnou kauzálnou povinnosťou súdu“ bezodkladne informovať dotknutú stranu o výsledku takéhoto posúdenia. Neexistuje totiž žiadny relevantný dôvod, na základe ktorého by bolo dôvodné upustiť od povinnosti súdu bezodkladne informovať dotknutú stranu o posúdení ňou uvádzaných dôvodov ospravedlnenia, ak sa rovnaká bezodkladnosť/včasnosť podania ospravedlnenia má vzťahovať aj na samotnú stranu pri vykonaní ospravedlnenia.

5. Žalobca sa stotožňoval s názorom okresného súdu a žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že rozsudok pre zmeškanie je inštitút umožňujúci postihnúť dva samostatné okamihy nečinnosti žalovaného, a to v písomnej (§ 273 CSP) a v ústnej časti konania (§ 274 CSP). Z ničoho nevyplýva, že by rozhodnutie súdu kontumačným rozsudkom na pojednávaní podľa § 274 CSP bolo podmienené predchádzajúcou absolútnou nečinnosťou žalovaného. Na podporu svojej argumentácie citoval zo súdnych rozhodnutí v iných veciach.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP) rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

7. Nezodpovedá procesnej situácii v súdnej veci (čiastočný) záver okresného súdu, že žalovaná strana neúčast' na pojednávaní neospravedlnila včas. Včasnosť ospravedlnenia je totiž dodržaná, pokiaľ k nemu dôjde najneskôr do začiatku pojednávania (bližšie napríklad tzv. Veľký komentár k CSP, C. H. Beck, r. 2016, str. 1004). V prejednávanom prípade je - čo výslovne uvádza i okresný súd - nesporné, že táto požiadavka naplnená bola.

8. Pre úplnosť krajský súd dodáva, že včasnosť ospravedlnenia sa nevzťahuje na časový interval, ktorý uplynul od doručenia predvolania do dňa, kedy je ospravedlnenie vykonané a doručené do dispozície konajúceho súdu. Bez ohľadu na to, či dotknutá strana ospravedlnenie vykoná bezprostredne po doručení predvolania alebo až tesne pred okamihom začatia pojednávania, je povinnosťou súdu vyhodnotiť tvrdené okolnosti jej neprítomnosti.

9. Vo vzťahu k žalovaným tvrdenej pracovnej vyťažnosti okresný súd aspoň rámcovo (porovnaním napr. s neočakávanými prekážkami zdravotného charakteru) uvádza konštatovanie o jeho nedostatočnosti z pohľadu kvality a intenzity vyžadovanej pre zákonom predpokladanú vážnosť dôvodu ospravedlnenia neprítomnosti strany na pojednávaní. K dôvodu neprítomnosti spočívajúcom v rešpektovaní zásady hospodárnosti konania nevymedzuje okresný súd nielen žiadnu bližšiu úvahu, ale dokonca sa ním vôbec nezaoberá.

10. Zásada hospodárnosti konania je pritom absolútne štandardnou všeobecnou a „v našom právnom priestore“ dlhodobo akceptovanou a uplatňovanou zásadou občianskeho súdneho konania. Aktuálne účinná právna úprava ju konkrétne vymedzuje v čl. 17 Základných princípov CSP.

11. V súdnej veci je predmetom sporu zaplatenie sumy 336 eur s príslušenstvom. Len samotná prítomnosť (t. j. náhrada súvisiacich nevyhnutných výdavkov - cestovné, náhrada za stratu času, režijný paušál) právneho zástupcu žalovaného, ktorého sídlom je Bratislava, na pojednávaní Okresného súdu Žilina vo finančnom vyjadrení v zmysle § 15a, § 16 ods. 3 a § 17 ods. 1 vyhlášky č. 656/2004 Z.z. predstavuje cca sumu 250 eur. To znamená, že (iba) vecné náklady právneho zástupcu by dosiahli takmer 75% hodnoty predmetu sporu.

12. Na základe tohto pomerovania je zásada hospodárnosti v súdnej veci jednoznačne významnou, a teda ospravedlnenie neúčasti jej rešpektovaním je ospravedlnením neprítomnosti na pojednávaní vážnymi okolnosťami. Finančné súvislosti „vyhláškových nákladov právneho zastúpenia“ (t.j. základné tarifné rámce v zmysle ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z.z.) zohľadňuje konajúci súd z úradnej povinnosti.

13. Bez ohľadu na rozoberané zásadné konkrétne prípadu krajský súd zdôrazňuje, že účasť na pojednávaní je právom strany, nie jej povinnosťou. Prístup zvolený okresným súdom však v konečnom dôsledku vedie k záveru o obligatornosti účasti strany na pojednávaní. V zmysle výkladu ustanovenia § 274 CSP (minimálne) naznačovaného okresným súdom neúčast' na pojednávaní anuluje všetku predchádzajúcu procesnú aktivitu žalovanej strany. Žalovaného v prípade nevyužitia vlastného procesného práva (teda nie pre nesplnenie povinnosti uloženej či už zákonom alebo konajúcim súdom) stíha „absolútna strata sporu“. Následkom neúčasti na pojednávaní nielenže spor pred okresným súdom

v plnej miere prehráva, ale prichádza i o právo na riadny opravný prostriedok, keďže proti rozsudku pre zmeškanie je odvolanie prípustné len z toho dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie.

14. Ak je strana presvedčená, že všetky relevantné argumenty (prostriedky procesného útoku či obrany) už v spore uplatnila, jej „nútenie“ k prítomnosti na pojednávaní pod hrozbou (v podstate definitívneho) plného neúspechu v spore hraničí s nerešpektovaním princípu konania súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán (čl. 17 Základných princíпов CSP).

15. Z konštatovaných dôvodov krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v rámci ktorých opätovne posúdi uplatnený nárok žalobcu. Pokiaľ žalovaný včas (najneskôr do začiatku pojednávania) ospravedlní neúčast' svojej sporovej strany na pojednávaní zásadou hospodárnosti, vec štandardne prejedná a rozhodne; t. j. nevydá rozsudok pre zmeškanie žalovaného.

16. V záujme komplexnosti krajský súd dodáva, že dožadovanie sa žalovaného analogickej aplikácie § 183 ods. 4 CSP nemá opodstatnenie. Právna úprava obsiahnutá v § 274 a nasl. CSP je komplexnou a ak zákonodarca nepovažoval za potrebné uložiť súdu dotknutú informačnú povinnosť, nie je namieste jej kreovanie prostredníctvom analógie. Zároveň úprava odročenia pojednávania vymedzená v § 183 a § 184 CSP sleduje odlišný cieľ a je postavená na absolútne opačnom východisku, a to na výslovnom záujme ospravedlňujúcej sa strany zúčastniť sa pojednávania.

17. Obdobne nad bezprostredný rámec aktuálneho odvolacieho konania krajský súd uvádza, že nie sú osobitnejšie významné odkazy na závery rozhodnutí (iných všeobecných) súdov v obdobných veciach. Tieto totiž nie sú pre konajúce súdy záväzné (§ 193, eventuálne § 391 ods. 2 a § 455 CSP) a nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2 ods. 2 CSP. Súčasne v rozoberanej súvislosti je podstatné, že odvolací súd dostatočne zdôvodnil/vysvetlil svoj právny názor, t.j. argumentačne sa s riešením predmetnej právnej otázky plnohodnotne vyrovnal, preto nekonal v rozpore s princípom právnej istoty (bližšie napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 144/2014 z 13.5.2014).

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie n i e j e prípustné.